

palay (stubbles) makikita ang pinakamaraming bilang ng rice black bug.

2. Pag-aararo ng bukid para mabilis na mabulok ang mga pinagputulan ng palay at ng mabaon ang mga itlog, nimpa at matandang rice black bug sa ilalim ng lupa o putik.

3. Maglagay ng light trap pagka-ani para mahuli ang matatandang rice black bug.

D. Sa panahon ng pamiminsala

1. Kung ang impestasyon ay malala na, araruhin ang taniman para mamatay ang itlog, nimpa at matatandang rice black bug nang maiwasan ang paglipat sa ibang lugar.

2. Paggamit ng light trap.

Pagbubuo ng Light trap

Gumawa ng tripad yari sa tatlong pirasong kawayan na may 3 pulgada ang bilog at may 10 metro ang taas. Maglatag ng tolda na may sukat na 6x5 metro sa palayan at itayo dito ang tripod.

Ikabit ang bombilyang puti (50-100 watts) sa tripod na may palanggana.

Ikabit ang kawad sa kuryente sa generator o sa bahay kung saan malapit na linya ng kuryente.

Walisin ang mga black bug na bumagsak sa tolda at alisin sa sako o plastik bag. Talian ng mahigpit at kusang mamamatay ang rice black bug dahil sa pagsisiksikan makatapos ang ilang araw o kaya'y ilulubog sa tubig upang ito ay mamatay.

Muling ipinalimbag ng:

Department of Agriculture
Regional Field Office 4-MIMAROPA
4th flr. ATI Bldg., Elliptical Road Diliman, Quezon City

Rice Black Bug

(Itim na Atangya ng Palay)

Ano ang Rice Black Bug (RBB)?

Ayon kay **Dr. Alberto T. Barrion, Consultant, Chief Science Research Specialist** ng PhilRice, ang rice black bug na unang nakita sa Calamba City, Laguna noong Setyembre 2007 ay kinilala sa pangalang *Scotinophora sorsogonensis* Barrion et al.

Ang uri ng black bug na ito ay siya ring katulad ng nasa Bicol at iba pang bayan sa Laguna at Quezon.

Katangian ng Rice Black Bug (*Scotinophora sorsogonensis* Barrion et al):

1. Gusto ng rice black bug ang latiang lugar o basang lugar.
2. Karaniwang nagtatago ang rice black bug sa mga puno ng palay at pinipiling mangi-nain sa mga nabubulok na palay.
3. Mas marami ang kanilang populasyon sa lipat tanim kaysa sabog tanim dahil mas marami ang suwi ng palay na maaaring pagtaguan ng rice black rice.
4. Ang black bug ay aktibo. Tuwing kabilugan ng buwan ay naaakit ang black bug sa liwanag. Ang babaeng black bug ay naglalabas ng kanyang amoy kaya naaakit ang lalaking black bug at ito rin ang panahon na aktibo sila para magtalik. Maaari rin silang lumapit sa maliwanag na ilaw ng poste, bahayan o gusali.

Mga Estratehiya

Ayon sa angking mga katangian ng rice black bug (*S. sorsogonensis*), ang mga sumusunod na estratehiya ay tinukoy upang mabawasan ang pagdami ng mga ito.

A. Sa panahon ng pagtatanim

1. **Sabayang pagtatanim sa loob ng isang buwan** sa magkakatabing palayan upang maiwasan ang malawakang

epekto ng pamiminsala ng rice black bug.

2. **Sabog-tanim (direct-seeding) o kaya ay pagtatanim ng 2-3 punla lamang kada tundos.** Ito ay ginagawa upang hindi maging siksikan ang mga suwi na nagpapabilis ng pagkabulok ng puno.

3. **Paggamit ng binhing matibay sa sakit** tulad ng bacterial leaf blight (BLB) at stem rot. Ang mga nabanggit na sakit ay nagiging sanhi ng pagkabulok ng palay lalo na sa panahon ng tag-ulan. Gusto ng rice black bug ang katas ng nabubulok na palay.

B. Sa panahon na may tanim na

1. **Pagbibisita sa palayan** kada linggo o 2 beses sa isang linggo para makita kung may itlog, nimpa o matandang rice black bag sa palayan.

2. **Paggamit ng light trapping.** Magkabit ng light trap 3 araw bago bumilog hanggang 3 araw pagkabilog ng buwan. Ikabit ito mula ika-7 ng gabi hanggang 12 ng hating gabi.

3. Paglalagay o paggamit ng '*Metarhizium anisopliae*' isang uri ng kaibigang amag na unti-unting pumapatay ng rice black bug. Maaaring makakuha nito ng libre sa tanggapan ng DA-RCPC, Los Baños, Laguna.

4. **Tamang pagpapatubig.** Iwasan ang mahabang panahon na mataas ang lebel ng tubig sa palayan. Sa salitang pagpapatubig at pagpapatuyo ay maiiwasan ang mabilis na pagkabulok at pagkalat ng sakit.

5. **Pagpapastol ng mga bibi o itik** upang kainin nito ang rice black bug. Siguraduhing may isang buwan na ang palay bago magpakawala ng mga ito.

6. Kalinisan sa palayan o kapaligiran para walang pamugaran ng rice black bag.

C. Sa panahon ng pag-aani

1. Putulin ng sagad sa lupa ang palay sa panahon ng pag-aani upang walang pamahayan ng rice black bug. Sa pinagputulang